

Pere Portabella

L'Assemblea de Catalunya

Quan em varen dir que feia 15 anys de la seva constitució i que es volia commemorar, no vaig sentir cap mena de nostàlgia. Val a dir què res en el que vaig participar durant el període de la dictadura m'inspira cap mena de nostàlgia. En canvi, durant aquells anys vaig aprendre, com a recurs, a sentir nostàlgia per un futur imaginari. Ara ja sabem que hem començat a viure en el futur. Així, doncs, no em queda temps ni espai per sentimentalismes d'aquest tipus. El que sí que em queda de l'Assemblea de Catalunya és un record inoblidable. Si n'hem de parlar, fem-ho des de la perspectiva i la distància que ens hi separen, amb la voluntat i el compromís de fer el que calgui perquè la història d'aquells anys sigui una història irrepetible. Precisament, l'Assemblea hi va contribuir d'una manera decisiva perquè avui poguéssim viure en unes condicions polítiques, socials i culturals que aleshores semblaven una utopia. L'Assemblea va estimular la confiança en l'esdevenidor democràtic del nostre poble, situant la utopia a l'abast de la mà.

Llibertat, amnistia i estatut d'autonomia va ser el clam i la síntesi més reeixida d'un ambiciós projecte polític i nacional, que, en ser assumides amb entusiasme pels sectors més sensibles de la societat catalana, es va convertir en una alternativa concreta i possible que va donar a l'Assemblea credibilitat i prestigi. Aquesta va ser la seva força. I les coses van anar així perquè la idea de l'Assemblea de Catalunya no va néixer del buit ni de ningú en particular. Va ser la culminació del procés unitari iniciat pels anys seixanta, fruit de l'esforç cap a la unitat d'acció de la majoria d'organitzacions polítiques, associacions de tot tipus, moviments obrers i populars, organitzacions juvenils i moviments de base de l'església que havien participat del procés previ a la preparació i posterior constitució de l'Assemblea de Catalunya, el set de novembre de 1971.

Amplis sectors de la societat, diversa i plural, sentien la necessitat d'una instàn-

cia representativa, oberta i aglutinadora de tots aquells que lluitaven per fer possible el restabliment de les llibertats democràtiques i els drets nacionals de Catalunya, inseparable l'una de l'altra.

La unitat es va fer per baix; per això, l'Assemblea va donar respostes a les demandes i va connectar amb tanta gent. Només cal fer un repàs a la composició de l'Assemblea per adonar-se de la seva extensió per la base, cobrint pràcticament tot el territori nacional. Hi eren representades, amb delegacions, un centenar d'assemblees democràtiques comarcals, locals o de barri, 22 partits i organitzacions polítiques, 21 entitats i moviments, 17 associacions de veïns, 11 organitzacions juvenils, 11 organitzacions de professionals i d'intel·lectuals, 7 organitzacions sindicals i moltíssima gent que, sense afiliació, hi participava espontàniament amb el mateix entusiasme. La Comissió Permanent, el Secretariat i la Comissió d'Enllaç, eren els òrgans de debat, organització i coordinació.

Avui es pot afirmar que l'Assemblea de Catalunya va ser l'organisme unitari amb més capacitat de mobilització del nostre poble i sense precedents en cap altre moment de la nostra història contemporània ni en cap altra instància unitària de l'estat.

Va ser fonamental en l'activitat política d'aquells anys i propicià, al mateix temps, una concepció descentralitzada de l'estructura de l'estat. Contribuí a crear les bases per una convivència pacífica, basada en la tolerància, el pluralisme i el respecte mutu, amb l'exercici de la legitimitat democràtica pre-parlamentària.

L'Assemblea de Catalunya va crear un espai gratificador que s'expressava per un profund sentiment de solidaritat, tant si eren una trentena de persones reunides en una sagristia com milers al carrer, exigia imaginació i entusiasme, i unes tantes dosis d'heroisme. Fou un organisme excepcional en un moment excepcional de la vida d'un poble. □